

Sunčeva energija nije dostupna baš uvijek kada je potrebna, a tehnologija konverzije u električnu je izrazito skupa.

U svjetskoj trci za najboljim konceptom izvora obnovljive energije sve kreće i završava se na primarnom izvoru života na planeti, na Suncu.

Solarna energija je najjeftinija opcija energetske nezavisnosti i najefikasnija alternativa mrežnom priključku. U teoriji je sve jasno, ali u praksi se jednostavno čini višestruko složenijim, što ideju solarne energije nanovo vraća na početak.

Ekspert za obnovljive izvore energije Nihad Harbaš komentariše kako je energija Sunca besplatna, ali koncept se susreće sa nizom ograničavajućih faktora.

Prije svega, sunčeva energija nije dostupna baš uvijek kada je potrebna, a drugi, podjednako bitan kamen spoticanja, je relativno skupa tehnologija za pretvaranja sunčeve energije u električnu ili toplotnu, odnosno, integracija u distributivnu ili prenosnu mrežu električne energije.

“Potencijali u BiH su značajni, ali navedene prepreke ograničavajući faktor. I pored toga, više od 180 fotonaponskih elektrana u BiH je izgrađeno, instalisane ukupne snage oko 15MW, a do 2020. se očekuje još dodatnih 5MW. Regija ima značajne potencijale gdje se broj radnih sati ovakvih elektrana kreće i do 1.500 godišnje“, govori Nihad Harbaš.

Potrošač i proizvođač

Do unazad 15 godina u svijetu je bio zastupljen koncept priključivanja na električnu mrežu, trošenja i plaćanja električne energije u smislu klasičnog potrošača.

Ove decenije pojavio se koncept „prosumera“, gdje potrošač uz vlastite energetske generatore može proizvesti i prodati električnu energiju koji ne potroši.

Danas se još nudi trostruki koncept gdje potrošač može proizvoditi i skladištiti električnu energiju (proizvođač-potrošač-skladištar), ‘prosumage’.

U regiji, uglavnom se možemo naslađivati novim saznanjima ali ne i primjenjivati ih.

“Dva inovativna koncepta ostvaruju neovisnost od mreže, a u bližoj budućnosti više ‘prosumage-a’ će kreirati mikromrežu i snabdijevati okolne objekte električnom energijom, što znači ne samo potpunu neovisnost nego i konkurenciju velikim proizvođačima struje.

Pogađate, BiH je još uvijek u prvom konceptu“, komentariše Harbaš.

Stručnjak za obnovljive izvore energije ističe brojne benefite eksploatacije Sunca u odnosu na konvencionalne elektrane na fosilna goriva ili pogonjene vodenim turbinama.

“Uticaj na okolinu je skoro zanemariv – nema presijecanja vodotoka, održavanja biološkog minimuma, uticaja na biodiverzitet, nekog velikog održavanja, velikih gubitaka na mreži jer je distributivnog karaktera – potroši se na mjestu ili blizu mjesta gdje se električna energija proizvede... O termoelektranama ne moramo ni govoriti. Jedini nedostatak jeste što je ovaj

obnovljivi izvor (Sunce) intermitentan izvor, dakle, nemamo ga uvijek kada nam treba... Dodatni benefit za državu, jeste u kreiranju radnih mjesta ukoliko se ta tehnologija proizvodi u BiH, te na taj način pozitivno utiče na vanjsko-trgovinski bilans“, kaže Harbaš.

Rješenje zagađenosti bez razumijevanja

Sanel Bašović je tehnološki entuzijasta iz Sarajeva pozdravlja ovaj pristup i kaže da u solarnim panelima leži makar parcijalni odgovor problema zagađenja zraka, ali isto tako da je privremeno odustao od svake inicijative za samostalnom ugradnjom jer okruženje nema dovoljno razumijevanja.

“Svake zime u Sarajevu ista priča... alarmantna zagađenost zraka... ljudi se griju na ugalj, i sve što može gorjeti, pelet je neka alternativa koja je iole čistija ali konkretno rješenja još uvijek nema. Ja bih prvi, da imam uslove, postavio solarne panele na krov kuće i akumuliranu energiju koristio isključivo za grijanje u toku sezone“, kaže on.

Bašović dodaje da je bez poticaja države ili barem planske podrške lokalne zajednice nemoguće implementirati koncept solarne energije u domaćinstvima.

“Osim toga što su solarni paneli i prateća instalacija prilično skupa investicija, tu su nametnuti neki bizarni propisi i dozvole gdje pri samoj pomisli gubim volju da se samostalno borim, već sam kupio tri tone peleta za predstojeću zimu“, govori Bašović.

Mensur Pekmez iz Sarajevske firme Eko Energetika za Al Jazeeru pojašnjava širim masama nepoznatu proceduru nabavke i ugradnje solarnih panela.

“Kao fizičko lice, moguće je nabaviti i ugraditi solarne panele za vlastitu potrošnju, ali prvi korak je iskomunicirati taj potez sa lokalnom upravom, odnosno općinom koja će dodijeliti urbanističku saglasnost i građevinsku dozvolu. Naredni korak je kupovina panela sa pratećom infrastrukturom od firme koje su specijalizirane za prodaju energetske opreme“, govori Pekmez.

Pozicioniranje panela i ugradnja opreme iziskuje posebne uslove koji se moraju ispoštovati za efikasno funkcionisanje solarnih ćelija.

“Lokacija na kojoj se ugrađuju paneli mora biti osunčana i prije svega južno orijentisana, jer će kao takva nuditi najbolju efikasnost tokom dana, a nakon toga slijedi profesionalna instalacija koju sprovode ovlaštene firme“, kaže Pekmez.

Prema riječima Pekmeza, ugradnji solarnih panela se ne pristupa metodom „uradi sam“, jer svaki korak mimo navedene procedure je ilegalan i nemoguće ga je sprovesti samoinicijativno.

“Solarni paneli nisu nikakvo ‘mudro slovo’, većina javnih objekata, škola i bolnica u Evropi u najgorem slučaju iznajmljuju svoje krovove za instalaciju solarnih panela. Kod nas bi se takvim pristupom moglo mnogo toga postići, osigurala bi se besplatna struja a i moglo bi se

dodatno zaraditi. Ali ne... ovdje potezi 'za opće dobro' nemaju dovoljno osjećaja za inovaciju", poručuje Sanel Bašović.

Izvor: balkans.aljazeera.net